

2. ב-1907 התברר שלונדון כן מחכה לי. נקראתי לרילוקיישן על ידי קלונימוס זאב ויסוצקי (כן, ההוא מהתה) כדי להקים ולנהל לו את העסקים בממלכת הפיש אנד צ'יפס (כשר? חבר שואל). ארזתי מכולה עם אשתי רבקה ושמונו פעמינו להאכיל את היונים בכיכר פיקדילי. עוד לפני שהתרגלתי לתה עם חלב בארבע, הספקתי לנטוש את החסידות ולהתרחק מהאמונה הדתית בשל נטיות רציונליסטיות דומיננטיות, וגם לנסות להוציא לאור אנציקלופדיה לענייני יהדות; אירוע שלא צלח מכל מיני סיבות. מבאס? הייאוש בלונדון נוח יותר? לא יודע, באנציקלופדיה של אנשים כמוני הערך "יאוש" לא קיים, ו"כישלון" הוא סתם חצץ בדרך. דפדפתי.

4. אוי, כמה שליטפתי את זקן התיש שלי באקט של חשיבה מאומצת בתקופת "השילוח"... כתב העת "השילוח" היה הבייבי שלי. מכיוון שסחבק היה ידוע בכתיבה מסאית מופתית, צחה ורהוטה בשפה העברית, אותו ויסוצקי מאפיזודת לונדון התעקש שעבדכם הנאמן יהיה לעורכו הראשון של העיתון, שראה אור במימונו. בגלל סמטוחה בירוקרטית המערכת נעה ונדה מאודסה לוורשה, ובינתיים שמי יצא למרחקים כעורך יסודי וקפדן רצח, שמלטש את המאמרים עד לרמת הנקודה-פסיקה. האשמות ב"אליטיזם" לא אחרו לבוא, אך רוח הגיליונות הייתה בדיוק זו שפיעמה בי: השכלה חילונית-מודרנית, שיקום היהדות ללא הממד הדתי ושימור זיקה ואהדה למסורת. הסלוגן? היהדות כתרבות. דמיינו את זה על איילון – סוחף? משורר הבית, אגב, היה ביאליק, כשכמעט בכל גיליון מצאתי את עצמי אומר לו "כן לציפור".

6. בארץ ישראל ביקרתי כמה פעמים, אבל לא עפתי. בעיקר אכלתי סרטים על הרעב ועל המתיחות עם הערבים, וקראתי לנהוג בהם בכבוד, למען השם. פעם שלישית ויסוצקי: הנדבן הגדול, שנפטר ב-1904, קבע בצוואתו סכום של 100,000 רובל להקמת מוסד תרבותי-חינוכי בארץ, וכמוזבן ששוב מצאתי את עצמי בין האחראים על המשימה. מקצר לכם: מהיוזמה הזו נולד הטכניון בחיפה, לא בלי חיכוכים וריבי צ'ילבות על אופי המקום, שפת הלימוד בו ומה לא? טוב שעל הדיל בקפיטריה לא רבנו. עלייה קומפלט עשיתי ב-1922, מה שייתן לי חמש שנים בתל אביב לפני שאמות בגיל שבעים מ-SHACHEFET-27 ואקבר בכאקינג מרכז העיר (הייתם מתים) בואכה רחוב טרומפלדור. מצוקת דיור בלב העיר? לא שמעתי. עיריית תל אביב רכשה ושיפצה עבורי בית (נשבעו!), ברחוב שעוד בימי חי נקרא על שמי. אחד (מגדולי) העם.

1. אותי אתם דווקא מכירים, אבל בשם הבמה שלי - אחד העם. בשביל משרד הפנים אני אשר צבי (הירש) גינצברג, יליד 1856, אוקראינה, מייסד והוגה הציונות הרוחנית ומגדולי מנסחי הזהות היהודית החילונית-לאומית. נשמע כמו סיסמאות לסבב הבחירות השמיני שיש לכם שם השנה? ממש לא. עם צניעות ברמה של לקרוא לעצמי "אחד העם", בדוק לא הייתי עובר את אחוז החסימה. נולדתי למשפחה חסידית באזור קייב, גדלתי באודסה ולמדתי תלמוד, מדע ופילוסופיה של ימה"ב, וגם ים של שפות בכוחות עצמי - רוסית, גרמנית, צרפתית, אנגלית ולטינית. לאוניברסיטה לא התקבלתי, אז הכל על תקן אוטודידקט, שבין ספר למאמר גם משיח על מזקקת הוודקה של אבא (יחיו הקנאים).

3. מזכיר לכם שנייה את המאמר שלי שלמדתם בתיכון (אלף סליחות) - "לא זו הדרך!". אם הדחקתם, אז בגדול קראתי לשינוי מקצה לקצה בגישה של תנועת חיבת ציון, שהייתי ממנהיגיה. הרעיון פשוט: ארץ ישראל היא לא פתרון לשאלה הקיומית של היהודים או מרפא לחור שלהם בכיס, וגם לא מקלט מהרדיפות בגולה. לא! ארץ ישראל היא פתרון לבעיה הרוחנית והתרבותית שלנו, וצריכה להיות "אור לגויים". למען רעיון זה כתבתי ופעלתי ללא לאות: ייסדתי את ארגון הסתרים "בני משה" להכשרה רוחנית לקראת התיישבות בציון, אחרי הזוועת-עולם של פרעות קישינב הייתי בין היוזמים והחותמים על קול קורא להגנה עצמית, עזרתי לחיים וייצמן להשיג את הצהרת בלפור, איגדתי, לימדתי, יזמתי, גייסתי - הכל לקראת תחייה רוחנית בארץ ישראל. ואז בא לי הרצל, ובקונגרס הציוני העולמי השישי מביא לי מדינה באפריקה שנקראת "אוגנדה". איך זה גרם לי להרגיש? כדי לשמור על פה נקי, אני שם פה נקודה וקופץ אל החלק הבא.

5. ב-1902 פרסמתי על "אלטנוילנד" ביקורת ספר - איך לומר ברגוע? - לא אוהדת. אבל היי, אני העורך פה, ומי שהווייבים שלי לא מתאימים לו - שלא יקרא. סגור? אז זהו, שמכס נורדאו דווקא כן קרא, ולא, לא התאים לו: יד ימינו של הרצל חשש שהדעות שלי ישפיעו על יהודי מזרח אירופה, והכניס לי מתחת לחגורה במאמר תגובה בעיתון "הצפירה". קרב MMA מילולי. שני מחנות, אמנם, אך עדיין צופים לעבר אותה מטרה. אבל אז הגיע הקונגרס השישי ההוא (#קונגרס-666, בשבילכם) ואיתו האוגנדה שלהם. הפילוג הפך למשבר, והיה ברור מעבר לכל ספק שהרצל ואני כבר לא נעמוד יחד על אותה המרפסת.